

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Heilige Familie

Tielt, West-Vlaanderen

2024C374

ARCHEOLOGIENOTA

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Wouter Van Goidsenhoven

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	3
1.1 Administratieve gegevens	3
1.2 Synthese	5
1.3 Gemotiveerd advies	6
BIBLIOGRAFIE	7
BIJLAGE	8

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een nieuwe schoolgebouw in Tielt. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt 3506 m², over het volledige projectgebied worden bodemingrepen voorzien.

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als woongebied. Het plangebied situeert zich deels binnen een vastgestelde archeologische zone (historische stadskern van Tielt). Het terrein situeert zich noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 100 m² bedraagt en de gecombineerde oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft meer dan 300 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureaustudie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024C374	
ERKENNINGNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 77300	Y ₁ : 187882
	X ₂ : 77458	Y ₂ : 187995
KADASTER	Tielt, Afdeling 3, Sectie G, nr's: 43b2, 43a2	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuwe polyvalente zaal met bijhorende verharding op de terreinen van de basisschool 'Heilige Familie' aan de Driesstraat te Tielt. Het onderzoeksgebied is ca. 3506 m² groot en is ten dele verhard. Het overige terreindeel bestaat uit grasland. De geplande ingrepen beslaan de volledige oppervlakte van het onderzoeksgebied.

Tielt is gelegen in de Vlaamse zandleemstreek. Het projectgebied is gelegen nabij de top van de cuesta van Tielt. Ten noorden van deze rug loopt de Poekebeek, enkele honderden meters ten zuiden van het onderzoeksgebied stroomt de Spelbeek en haar zijtakken. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied een profiel weer dat bestaat uit eolische afzettingen van het Weichseliaan of vroeg-Holoceen. De bodemkaart geeft ter hoogte van het onderzoeksgebied geen informatie weer met betrekking tot bodemopbouw of bewaringscondities. Op basis van de nabijgelegen polygonen kan aangenomen worden dat de bodem bestaat uit matig natte zandleem. Op het DHMV zijn relicten op te merken die een zekere mate van nivellering en maaiveldwijziging suggereren. Vermoedelijk werden in functie van de schoolinfrastructuur reeds ingrijpende grondwerken uitgevoerd. Teneinde de bodemopbouw en verstoringsgraad te evalueren werd reeds een landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden geen gunstige bewaringsomstandigheden voor eventueel aanwezige artefactensites waargenomen. Het bodemprofiel kan omschreven worden als een A/C-profiel waarbij de bouwvoor direct op de moederbodem rust. Plaatselijk is de grens tussen de bouwvoor en het moedermateriaal zeer scherp. Het geen een zekere mate van afgraving doet vermoeden. Daarnaast werd eveneens vastgesteld dat het bodemarchief deels is vergraven en verstoord.

De cartografische bronnen geven een open en landelijke omgeving weer ten zuidoosten van het Tieltses stadscentrum. Op de Ferrariskaart is te zien dat de markt van Tielt zich op een 600-tal meter ten noordwesten van het plangebied situeert. Het plangebied zelf is ingekleurd als akkerland. In het oosten van het terrein is een hoeve weergegeven. Net ten noorden van het onderzoeksgebied is een weg afgebeeld. Aan de overzijde van de weg bevond zich een molen. Noch de hoeve, noch de weg worden afgebeeld op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal. Tijdens WO I wordt Tielt gebruikt als centrum voor het Duits commando van het noordelijk deel van het westelijk front tot eind oktober 1918. Doorheen de orthofotosequentie is te zien dat het terrein tot aan het luchtbeeld van 2012 volledig bebouwd was. Vanaf het beeld van 2012 is de huidige toestand te herkennen. De impact van deze bouw- en sloopwerken op het bodemarchief is vooralsnog ongekend.

In de ruime omgeving van het onderzoeksgebied zijn reeds een ruim aantal archeologische onderzoeken met ingreep in de bodem uitgevoerd. Een groot deel van deze prospecties werd uitgevoerd binnen het historische stadscentrum van Tielt en betreffen relicten van wonen en artisanale activiteiten uit de late middeleeuwen. Bij meerdere onderzoeken in de stadskern werden echter ook vergraven en losliggende fragmenten aardewerk uit de Romeinse periode gerecupereerd, hetgeen wijst op een de oudere oorsprong van de stad. In het buitengebied werden inderdaad bewoningssporen uit de late ijzertijd en Romeinse periode in kaart gebracht. Dit betreft voornamelijk indicatieve sporen zoals bijgebouwen en grachten. Een opmerkelijke vondst is die van een neolithische vuistbijl aan de Bedevaartstraat, hetgeen er op wijst dat de omgeving reeds werd bezocht door vroege

landbouwers. De gekende waarden wijzen op een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid sinds de steentijden.

Hoewel in de ruime omgeving van het onderzoeksgebied uitgegaan dient te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed wijzen de waarnemingen van het landschappelijk bodemarchief op een vergraven bodemprofiel en versnipperd bodemarchief.

1.3 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werkzaamheden op de basisschool 'Heilige Familie' te Tielt worden geen bijkomende onderzoeksdaden aanbevolen. Er werden geen bodemhorizonten waargenomen die indicatief kunnen zijn voor een betere bewaring m.b.t. artefactenconcentraties. Daarnaast werd eveneens in meerdere boringen een vergraving van de oorspronkelijke moederbodem vastgesteld die meer dan waarschijnlijk het resultaat zijn van de bouwactiviteiten in het verleden. Vanwege dit gefragmenteerd bodemarchief en de relatief beperkte oppervlakte van het plangebied wordt de kans klein geacht dat verder onderzoek door middel van proefsleuven in dit geval nog kan leiden tot wezenlijke kenniswinst. Indien nog sporen bewaard zijn binnen de grenzen van het onderzoeksgebied zullen deze ook reeds aangetast zijn en de ruimtelijke samenhang niet langer te achterhalen. Meer dan een zo goed als contextloze indicator voor menselijke aanwezigheid kan bij verder onderzoek door middel van proefsleuven niet verwacht worden. Vanwege dit gebrek aan potentiële kenniswinst wordt een doorlopend onderzoekstraject als weinig zinvol ingeschat.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Niet van toepassing

KAARTMATERIAAL

Niet van toepassing

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerendergoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerendergoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
--	---

